

Diarienummer: 2023–3336

Klassificerings-ID: 3.5.2

Datum: 30 november 2023
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31)

dnr U2023/02078

Myndigheten för digital förvaltning (Digg), som har i uppdrag att samordna och stödja den förvaltningsgemensamma digitaliseringen i syfte att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och ändamålsenlig, lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Digg tillstyrker och välkomnar utredningens förslag om Framtidens yrkeshögskola.

Digg lämnar därutöver följande synpunkter:

- Digg ser positivt på att de förvaltningsgemensamma komponenterna och grunddata som finns inom Ena-Sveriges digitala infrastruktur nyttjas. Ena samlar lösningar för att information ska kunna utbytas enkelt, effektivt och säkert som ska kunna användas av många för att lösa gemensamma och gränsöverskridande behov. Där finns digitala tjänster, grunddata och ramverk för att bidra till att standardisera ett säkert informationsutbyte.
- Digg välkomnar att utredningen Framtidens yrkeshögskola harmoniserar med SDG-förordningens krav.
- Digg anser att det i vidare arbetet behöver tas hänsyn till eIDAS-förordningens krav.
- Digg tillstyrker behov av gemensamma ansöknings- och studiedokumentationssystem för yrkeshögskolorna.
- Digg avstyrker förslaget om att Digg ska få ett gemensamt uppdrag i de delar som berör systemet för ansökan och studiedokumentation.
- Digg anser att det är viktigt att de myndigheter som får i uppdrag att utveckla gemensamma system utgår från och använder de komponenter, ramverk och vägledning som finns framtagen om Ena och för genomförandet av SDG-förordningen.

Generella synpunkter

Digg ansvarar för Ena – Sveriges digitala infrastruktur som samlar lösningar för att information ska kunna utbytas – enkelt, säkert och effektivt, för att lösa gemensamma och gränsöverskridande behov. Ena stöttar Sveriges statliga myndigheter, kommuner och regioner till ökad digitalisering.

Digg har utsetts till nationell samordnare för SDG-förordningens genomförande i Sverige. Det innebär att myndigheten är en ingång för frågor gentemot EU-kommissionen och samordnar det nationella arbetet med de offentliga aktörer som berörs av SDG-förordningen.

Förslagen om att det ska ges uppdrag för att utveckla gemensamma ansöknings- och studiedokumentationssystem för yrkeshögskolan är bra. Digg anser att det är viktigt att de myndigheter som får i uppdrag att utveckla gemensamma system utgår från och använder de komponenter, ramverk och vägledning som finns framtagna om Ena. Från EU drivs flera parallella utvecklingsuppdrag som får påverkan på bland annat förslagen om att utveckla nya system för ansökan och studiedokumentation. Dessa verkar både utifrån ett kort och långsiktigt perspektiv, bla krav som ställs från SDG och eIDAS-förordningen. Det är viktigt att hänsyn tas till reglering i SDG och eIDAS. Digg vill påpeka att datadelning via en digital identitetsplånbok kan ses som ett komplement till delning mellan myndigheter och det finns fortsatta behov av att utforska detta område vidare.

Med nuvarande organisation och uppdrag har Digg begränsad möjlighet att delta i uppdrag som tar fram system för enskilda sektorer. Diggs möjliga bidrag är att förse med kunskapen och kompetens om vad som krävs för att nyttja den digitala infrastrukturen i och med att den kunskapen kan vara begränsad i en vidare krets. Digitalisering kan bidra till att framtidens yrkeshögskola blir mer stabil, effektiv och hållbar, och det är viktigt att digitaliseringen är enhetlig och gemensam och att man använder det som finns och utvecklas inom Ena.

4.8 Förslag om ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan

Digg ställer sig positivt till att utredningen föreslår ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan. MYH och UHR bör ges i uppdrag att genomföra en förstudie för inrättandet av ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan. Införandet av sådant system skulle underlätta för samhället, studerande och utbildningsanordnare. Det är även det mest kostnadseffektiva alternativet istället för att varje enskild utbildningsanordnare ska utveckla egna tjänster. Digg föreslås delta i arbetet utifrån rollen som samordnande myndighet för förvaltningens digitalisering och genomförande av SDG-förordningen. Med nuvarande organisation och uppdrag har Digg begränsad möjlighet att delta i uppdrag som tar fram system för enskilda sektorer. Diggs möjliga bidrag är att förse med kunskapen och kompetens om vad som krävs för att nyttja den digitala infrastrukturen i och med att den kunskapen kan vara begränsad i en vidare krets. Istället är det viktigt att de

myndigheter som får i uppdrag att utveckla system utgår från och använder de komponenter, ramverk och vägledning som finns framtagen om Ena och för SDG. Digg kan i detta arbete bidra med gemensam digital infrastruktur, krav som ställs inom SDG-förordningen eller öppna datalagen, främjande inom e-legitimering och e-underskrift, vilket kan stödja system för ansökan på samma sätt som andra sektorers system.

På motsvarande sätt som SDG-förordningen ställer krav på ansökningssystemet gör även andra lagstiftningar det. I arbetet med att utforma ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan bör man även ta hänsyn till eIDAS förordningen. Det skulle kunna innebära att antagningssystemet ska kunna hantera att den som ansöker använder en digital identitetsplånbok för att styrka sin identitet men även att den lämnar uppgifter om sina meriter i form av attesterade attribut som förmedlas av plånboken. Förutom att det medför en annan typ av teknisk integration än med det tekniska systemet för gränsöverskridande bevisutbyte medför det nya typer av överväganden som måste beaktas, exempelvis om ett utbildningsbevis har utfärdats av en utbildningsanordnare som MYH litar på.

5.8 Förslag om ett nytt system för studiedokumentation

Digg ställer sig positivt till förslaget om att MYH och UHR bör ges i uppdrag att utforma ett nytt system för studiedokumentation. Digg vill förtydliga att vi inte har möjlighet att utveckla och förvalta sådant systemet eller att myndigheten utvecklar funktioner utifrån sektorsspecifika behov. I detta fall bör det förtydligas vilken roll Digg förväntas ha i arbetet. Grunden för vår medverkan bör vara utifrån myndighetens roll som ansvarig för förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen och specifikt ansvarig som nationella samordnare för det tekniska systemet för bevisutbyte inom SDG. Det viktigt att de myndigheter som får i uppdrag att utveckla system utgår från och använder de komponenter, ramverk och vägledning som finns framtagen om Ena och för SDG. Digg ställer sig positivt till att bidra i arbetet genom att Digg tillhandahåller digital infrastruktur som kan stödja system för ansökan på samma sätt som andra sektorers system.

Digg vill tydliggöra vikten av att det nya systemet för studiedokumentation tar hänsyn till eIDAS-förordningen och annan relevant lagstiftning på samma sätt som med kraven i SDG-förordningen. Digg ser mycket positivt på att SDG-förordningen lyfts i uppdraget då det kan antas ha stor påverkan men vill även lyfta att det finns andra betydande lagstiftningar som kan påverka utvecklingen av studiedokumentationssystemet. I kommande uppdrag bör det därför föreslås en tydligare koppling till eIDAS och den digitala plånboken.

Utbildningsbevis i form av attesterade attribut ska kunna utfärdas till användarens digitala plånbok och en mottagare av bevisen ska kunna skilja bevis utfärdade av MYH eller den MYH har bemyndigat. Om utbildningsbevisen inte ska utfärdas ur ett gemensamt register utan direkt från den som tillhandahåller beviset, exempelvis den som tillhandahåller en praktikplats eller en privat utbildningsanordnare krävs att Sverige kan tillhandahålla elektronisk information om vilka aktörer som har rätt att utfärda utbildningsbevis i Sverige. Hänsyn till detta bör tas när prövningen som beskrivs under kap 8 behandlas. Det kan utöver det finnas skyldigheter att tillhandahålla API:er som

kan användas av privata aktörer som certifieras för att utfärda den typen av attesterade attribut. Den möjlighet för arbetsgivare att verifiera uppgifter om examen som i kap 5.6.2 beskrivs påverkas även av det kravet.

När åtgärder vidtas för att ombesörja bristen som beskrivs i kap 5.6.3 är det viktigt att systemet byggs upp för att fungera med andra typer av identitetsbeteckningar än svenska personnr. Detta både för att de e-legitimationer som kommer från andra länder inte innehåller uppgift om personnr oavsett om studenten har det eller ej och för att Yrkesutbildningar kan vara för korta för att personen ska tilldelas ett svenskt personnr.

13.7.2 Informationsutbyte mellan myndigheter

Det är viktigt att utvecklingen av framtidens yrkeshögskola taktar med det som finns idag på EU nivå. På kort sikt blir det viktigt att uppfylla SDG-förordningens krav och i ett längre perspektiv möta kraven som kommer med eIDAS-förordningen och dess implementation.

Digg delar bedömningen i kap 13.7.2 om att det bör införas bestämmelser om direktåtkomst för den registrerade till personuppgifter om sig själv. Däremot är det inte självklart att detta bör föras in i författningen kring Yrkeshögskolan. Förslaget till ny eIDAS-förordning förutsätter en ökad användning av utlämning av personuppgifter om sig själv för att individen ska få ökad kontroll över hur de sprids. Detta kan tillämpas inom en rad verksamhetsområden så en generell författningsändring som reglerar denna typ av utlämnande bör prövas innan det införs i specifika sektorers författningar. Digg vill lyfta att hänsyn bör tas till olika tekniska lösningar. Exempelvis bör det tas hänsyn till uppgiftsminimering vilket försvåras av vissa sätt att lagra information till exempel via PDF. Det bidrar inte heller till flexibilitet som behövs framöver för att kunna dela data individanpassat och i enlighet med kraven i GDPR och eIDAS.

Vi vill påpeka att den utformning som beskrivs där uppgifter finns i form av listor i PDF-format är därför direkt olämplig. Användarens kontroll över hur personuppgifter sprids förutsätter att användaren kan avstå från att sprida uppgifter som saknar relevans för det ärende som ska behandlas. På motsvarande sätt kan överföring av PDF-filer som innehåller andra personuppgifter än de som behövs för ärendet medföra att den aktör som tar emot PDF-filen får problem med dataskyddslagstiftningens regler kring att inte samla in och lagra uppgifter som inte motsvarar syftet med insamlingen. De tekniska lösningar som väljs bör därför utformas så att bara valda delar av informationen kan överföras, vilket inte är möjligt om PDF-filer används.

Kap 15 om yrkeshögskola i framtiden

Det är viktigt att juridiska ramverk inte förhindrar privata aktörers deltagande i utformningen för det framtida arbetet. Skälen till det är att privata aktörer inte är ovanliga inom yrkeshögskolor. Vid översynen av regelverket bör därför en prövning av reglerna göras i syfte att undvika regler som förhindrar den typen av aktörer från att verka inom yrkeshögskolan.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Anna Eriksson. I den slutliga handläggningen har också strateg Daniel Antonsson och strateg Roger Fagerud deltagit. Föredragande har varit samordnare Romana Culjak.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anna Eriksson'.

Anna Eriksson